

Jósnő? Grafológus? Csaló? – Silbiger Boriska, a "pesti Jeanne d'Arc" különös története

2019. október 10. 19:00 - szerző: Köves József

<https://168ora.hu/kultura/josno-grafologus-csalo-silbiger-boriskanak-kulonos-varazsa-volt-175479>

Ha befejezi medikai tanulmányait, igen jó orvos, netán pszichológus-pszichiáter lett volna. Így is a pesti Jeanne d'Arcnak hívták a jósnőt, „akinek csodálatos képességei vannak.

Volt anyámnak egy Miskolcon élő fiataalkori barátnője, Silbiger Erzsi – ahogy ő emlegette. És azt is, hogy nem akármilyen név az a Silbiger, mert barátnőjének van egy nevezetes rokona, aki egyesek szerint boszorkány, mások szerint grafológus, megint mások szerint ügyes és ravasz jósnő. A Boriska. Silbiger Boriska.

Valóban legendás személyiség volt úgy kilencven évvel ezelőtt. Színészek, tudósok, hírességek jártak hozzá – ahol éppen rendelt vagy fogadott. Ezek a fogadóhelyek többnyire kávéházak vagy albérleti lakrészek voltak, amelyekben használhatta a szalont, a nappali szobát is.

Különös varázsa lehetett – volt – Boriskának. Vajon tényleg jövőbe látott? Hiszen hírnevet szerzett sok más mellett azzal, hogy megjósolta az olasz–abesszin háborút – és, ugye, igaza lett!

Mindenesetre valami nagyon vonzó lehetett a lényében, hogy annyian keresték meg, bárhol „rendelt” is éppen. (A „rendelés” szó itt azt is jelzi, hogy Boriska orvostanhallgató volt – egy ideig.) Keresték bankárok és nagyvállalkozók egy-egy tőzsdei nap vagy egy új befektetés előtt. Keresték történészek (például Marczali Henrik), újságírók, színészek. Annak ellenére, hogy akkoriban több neves jósnő is ügködött a fővárosban. Igaz, két híres konkurenciáját, Elvirát, Németh Józsefnét, a Váci úti jósnőt megölték 1931 őszén, és a Gömb utcai jósnő, Brosch Anna ugyanígy végezte. Boriska viszont jellegzetes és legendás alakja lett a húszas-harmincas évek Budapestjének. Volt benne valami a középkori jósnők zordon méltóságából – ahogy Fedor Ágnes írta róla egyszer. Nagy, barna szeme néha szinte érezhetően tapadt az ügyfél arcára, mint valami bársonyos darázs, mely kiszívja minden titkunkat.

Pár évtizede a Zsidó Múzeumba került Silbiger Boriska három emlékkönyve. Ezekből látszik igazán, mennyien hittek jóslataiban, vagy legalább is voltak

kíváncsiak a tevékenységére, kutatták titkát. József Attila 1930 januárjában azt írta a vendégkönyvbe: Olyanokat mondott, hogy tetszik, tehát hiszek benne, és megcsinálom! Rátkai Márton egyetlen szóval vallotta meg érzelmeit: Szeretem! – írta 1931. augusztus 27-én. Mezey Mária 1938-ban járt nála, neki azt jósolta, hogy három év múlva sikert sikerre halmoz majd. „Az 1941-re bejósolt óriási művészi sikert itt fogom nyugtázni (remélem), 1938. okt. 23. Mezey Mária.” És valóban, a jósolt év februárjában Mezeynek és Latabárnak köszönhetően már ötvenedik előadását érte el egy magyar darab az Operettben, kora tavasszal a Bűnös vagyok című filmben alakított kiemelkedőt, aztán a Vigben Maugham Színházában, a Három nővérben sikert sikerre halmozott. És 1941-ben megjelent életrajza is, Névjegy címmel. Szóval bejött a jóslat.

Kelen Hugó zeneszerző valóságos helyszíni tudósítást jegyzett az emlékkönyvbe. Hely: Esplanade Szálló különterme. Idő: 1931. jún. 18-án 9 órától hajnali 2 óráig. Egymással szemben ültünk: Silbiger Boriska és én, a Médium. 5 órán keresztül próbáltam megfejteni e különös és csodálatos rejtélyt a magam számára. Eredmény: a rejtély továbbra is mosolygós rejtély maradt, ellenben a múltam és a jövőm mint egy furcsa és számomra izgató detektívfilm pergett le. Évszámok és betűk rajzanak, és különösen egyvalami izgat: 1932 febr. Úgy érzem, életem egyik nagy eseménye készül. Csodálatos testvér: Silbiger Boriska, szeretettel köszöntöm.

A csodálatos testvérnek azonban a hatóságokkal gyakran meggyűlt a baja. A törvény szigorúan büntette, kuruzslásnak minősítette a jóslást – talán ezért is adta ki magát Boriska inkább grafológusnak, és kezdte minden esetben íráselemzéssel a rendelést.

1927-ben a napilapok részletesen tudósítottak arról, hogy „a budapesti büntető-járásbíróságon fiatal medika ült ma a vádlottak padján (...) Jósolt, jövendőt látott Silbiger Boriska medika, és miután a tudomány s a jog szerint távolba látni senki sem tud, a csalás, szemfényvesztés vétségét követte el, félrevezette a hozzá forduló hiszékeny embereket, akiktől jóslásáért pénzt fogadott el. Tegnap Papp Zakariásné, a felsőbb tízezrek üvegszemű okkultistája állott a bíróság elé, ma ugyancsak báróasszonyok, bárókisasszonyok grafológusát és a vád szerint jövőbelátóját vonták felelősségre.”

De nem ez volt az egyetlen esete a rendőrséggel (állítólag hallgatólagosan együtt is dolgozott vele, telepatikus képességével sokszor segítette bűncselekmények kiderítését). 1938-ban Az Est arról tudósít, hogy „a pesti próféta-alvilág egyik ismert alakja dühöng ma reggel óta a főkapitányság 200-as cellájában”.

Akkor éppen a Rió szállóban élt és működött Boriska, egy háromszobás apartmanban. A külföldi lapok is foglalkoztak vele, a pesti Jeanne d'Arcnak hívták a jósnőt, „akinek csodálatos képességei vannak, akinek a tudománya nélkül a budapesti rendőrség egyetlen lépést sem tud tenni, és minden egyes nyomozásnál igénybe veszik jóslatait és meglátásait”. Ekkor közveszélyes munkakerülés miatt toloncházba vitték.

Kétségtelen, Silbiger Boriska, a grafológus-jósnő, ha befejezi medikai tanulmányait, igen jó orvos, netán pszichológus-pszichiáter lett volna. Nagyon megértette pácienseit, empatikus volt, és biztató jóslataival, íráselemzésével tényleg lelki segítséget tudott nyújtani a hozzá fordulóknak.

1970-ben, elfeledve, elborult elmével halt meg a zsidó szeretetkórházban.

